



Beleef Schiermonnikoog

Communicatie- en educatiestrategie



Op de kruinen van de duinen,
Staat de vuurkolom geplant,
Die met luister in het duister,
Als een helder kustlicht brandt.

Vol gevaren, zijn de baren,
Waar de zeeman zoekend dwaalt;
Donk're luchten doen hem duchten,
Waar geen ster hem tegenstraalt.

Maar van verre, als een sterre,
Schijnt de vuurbaak op het nat;
Alle nooden zijn gevloten
En de zwerver vindt zijn pad.

— John Eric Banck



Inhoud	3
1 Inleiding	5
2 Nationaal Park Schiermonnikoog	7
3 Levende verhaallijnen	10
4 Communicatie en educatie	13
5 Sterke samenwerking	17
6 Uitvoering 2026-2034	20



1

INLEIDING



Schiermonnikoog: een bijzondere plek op aarde. Krachtige zeestromen, sterke winden en stuivend zand. Nationaal Park Schiermonnikoog is één van de meest natuurlijke plekken van Nederland. De natuur op Schiermonnikoog is altijd in beweging. Bijna nergens vind je op zo'n kleine oppervlakte zoveel verschillende landschappen: bossen, duinen vol bijzondere planten, oneindige brede stranden, een uitgestrekte kwelder, wadplaten, het Rif, de Westerplas en de Banckspolder met een geweldige rijkdom aan vogels.

In 1989 werd het grootste deel van Schiermonnikoog aangewezen als Nationaal Park. Samen met de andere Nationale Parken vormt Schiermonnikoog een onmiskenbare schakel in het vertellen van het verhaal over cultuur en natuur in Nederland. Schiermonnikoog is een cruciale verbinder in de internationale natuur, waar getijden, wind en zand voortdurend het landschap vormen en talloze vogels hun leefgebied vinden. Om dit verhaal te vertellen is het belangrijk dat we actief werken aan het vergroten van de bekendheid en de betrokkenheid bij dit unieke gebied.

Toerisme is van grote waarde voor het eiland, maar vraagt om een zorgvuldige balans tussen economie, natuur en leefomgeving.

We verwelkomen jaarlijks meer dan 300.000 bezoekers. Deze groei brengt levendigheid en werkgelegenheid, maar legt ook steeds meer druk op de ruimte, de natuur en de leefomgeving. Op een eiland waar alles met elkaar samenhangt, zijn deze effecten direct voelbaar. Niet alleen in het gebruik van voorzieningen, ook in afvalstromen en in de balans tussen wonen, werken en recreëren. Daarbij spelen ook bredere ontwikkelingen, zoals vergrijzing en een afnemende werkzame bevolking een rol. Dit vraagt om een strategisch kader waarbij niet alleen de economische waarde van toerisme centraal staat, maar ook invulling geeft aan de zorg voor de natuur, cultuur, duurzaamheid en de gemeenschap.

Voor de bezoeker is beleving van onmiskenbaar belang. Juist beleving doet de liefde voor deze bijzondere plek groeien en zorgt ervoor dat mensen dit unieke natuurgebied willen beschermen en behouden. Voor de eilanders is het Nationaal Park Schiermonnikoog niet alleen hun achtertuin, maar hun hele belevingswereld.

Bezoekers die voet zetten op dit prachtige Waddeneiland, worden onderdeel van iets groters. De vrije horizon, de weidsheid, de stilte en de duisternis, maar ook de verwevenheid tussen cultuur en natuur, laat hen het Nationaal Park ten volle ervaren. Schiermonnikoog biedt een zeldzame ervaring van verbondenheid met 'echte natuur' en met de eilander gemeenschap. Kwaliteiten die in Nederland steeds schaarser worden. Juist die combinatie van natuur, cultuur en gemeenschap maakt het Nationaal Park onderscheidend.

BELEVEN. VERBINDEN. DRAAGVLAK.

Het Nationaal Park Schiermonnikoog verbindt partners, inwoners en bezoekers. Een belangrijke taak van het Nationaal Park Schiermonnikoog is het verhaal van het Nationaal Park zichtbaar maken door gerichte



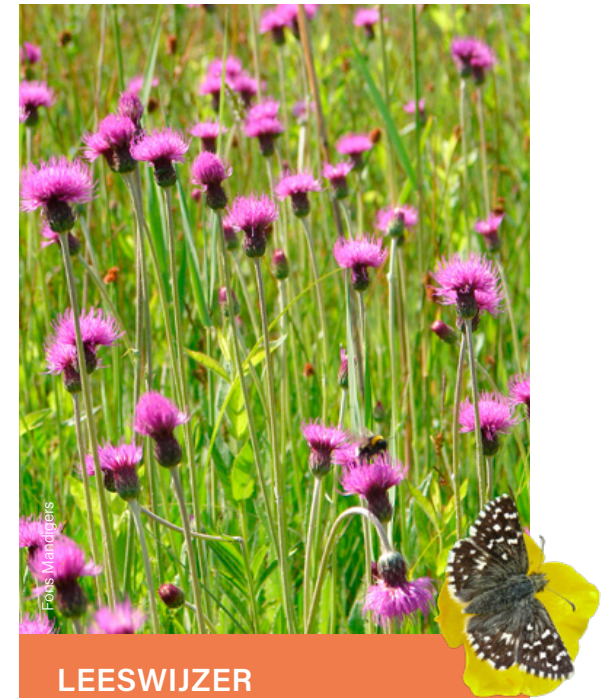
communicatie en educatie. Met dit strategisch meerjarenplan geven we daar richting aan.

Als basis gebruiken we hiervoor de levende verhaallijnen. We laten bewoners, bezoekers en ondernemers de natuur, het landschap en ons cultureel erfgoed niet alleen zien, maar écht ervaren. Want wie beleeft, voelt zich verbonden. En wie zich verbonden voelt, draagt bij. Deze strategie helpt bovendien om de doelstellingen en maatregelen uit onder andere de Natura 2000-beheerplannen beter onder de aandacht te brengen van bewoners, bezoekers en ondernemers door kennis, begrip en betrokkenheid te vergroten.

AMBITIEPLAN NATIONAAL PARK SCHIERMONNIKOOG

Deze communicatie- en educatiestrategie vormt een aanvulling op het Ambitieplan Nationaal Park Schiermonnikoog. Waar het Ambitieplan de gezamenlijke koers, ambities en samenwerking binnen het Nationaal Park beschrijft, geeft deze strategie richting aan de manier waarop we deze ambities zichtbaar, beleefbaar en herkenbaar maken voor bewoners, bezoekers, ondernemers en partners. Communicatie en educatie zijn geen doel op zich, maar een middel om kennis, begrip, betrokkenheid en uiteindelijk draagvlak te vergroten. De levende verhaallijnen vormen hierbij het inhoudelijke kompas: zij verbinden natuur, cultuurhistorie en actuele opgaven en zorgen ervoor dat we vanuit één herkenbaar en samenhangend verhaal communiceren.

Deze strategie is daarmee een gezamenlijke leidraad voor iedereen die betrokken is bij Nationaal Park Schiermonnikoog. Volgens de afspraken in het Ambitieplan zorgen het Overlegorgaan en de werkgroep Communicatie & Educatie voor afstemming, verbinding en gezamenlijke invulling. Samen maken we de strategie concreet en zorgen we ervoor dat communicatie en educatie een vanzelfsprekend onderdeel worden van projecten, activiteiten en samenwerking. 🌱



LEESWIJZER

HOOFDSTUK 2 geeft een introductie op het Nationaal Park Schiermonnikoog als organisatie. Daarnaast wordt de visie en strategie toegelicht voor het versterken en doorontwikkelen van communicatie en educatie. HOOFDSTUK 3 beschrijft de levende verhaallijnen die richting geven aan onze inhoud en activiteiten. In HOOFDSTUK 4 wordt de communicatie- en educatiestrategie verder uitgewerkt. HOOFDSTUK 5 beschrijft de samenwerking. HOOFDSTUK 6 beschrijft hoe we de stap zetten van strategie naar concrete uitvoering.

2

NATIONAAL PARK SCHIERMONNIKOOG

2

Nationale parken zijn de meest karakteristieke natuurgebieden van Nederland. Het zijn plekken waar je geniet van bijzondere natuur en die een thuis zijn voor kwetsbare planten en dieren. De 22 nationale parken samen vertellen het verhaal van de Nederlandse natuur. De natuur-gebieden zijn landschappen die zijn ontstaan door de interactie tussen water en land en tussen mens en natuur. Het is belangrijk de juiste balans te vinden tussen beleving en bescherming van deze natuur.

Schiermonnikoog is niet alleen een plek voor beleving, maar bovenal een essentieel leefgebied binnen een internationaal ecosysteem. Het eiland ligt midden in de Waddenzee en vormt een onmisbare schakel in de vogeltrek, waar jaarlijks honderdduizenden vogels rusten, foerageren en broeden, waaronder iconische soorten als de lepelaar. De dynamiek van wind, water en zand zorgt ervoor dat het landschap voortdurend verandert en nieuwe leefgebieden ontstaan, van jonge duinen tot kwelders en wadplaten. Deze natuurlijke processen vormen de basis van de biodiversiteit en maken het eiland tot een levend systeem dat zichzelf vormt en vernieuwt. Juist deze dynamiek vraagt om ruimte, rust en zorgvuldig menselijk handelen, zodat de natuur zich kan blijven ontwikkelen. Wat Schiermonnikoog zo

bijzonder maakt is de enorme variatie aan landschappen op een relatief klein oppervlak. Van uitgestrekte stranden en golvende duinen tot kwelders, bossen en wadplaten: bijna al deze gebieden maken deel uit van Nationaal Park Schiermonnikoog. Alleen het dorp en de polder vallen buiten de parkgrenzen.

Schiermonnikoog is als eerste plek aangewezen als Nationaal Park – een erkenning van zijn uitzonderlijke natuurwaarde. En die waarde zie je overal terug. Honderden planten- en diersoorten vinden hier hun thuis, waaronder zeldzame soorten zoals het rozenkransje, de tapuit en de aardbeivlinder. De flora en fauna op het eiland profiteren van de stilte, ruimte en duisternis, die elders in Nederland schaars zijn geworden. Donkerte is een van de bijzondere kwaliteiten van Schiermonnikoog. Zonder storend omgevingslicht is de sterrenhemel hier uitzonderlijk goed zichtbaar en is zelfs de Melkweg te zien. Deze duisternis is niet alleen waardevol voor de beleving, maar ook van groot belang voor de natuur. Veel dieren zijn afhankelijk van het ritme van dag en nacht, zoals vleermuizen en nachtvlinders. In Nederland is echte donkerte schaars geworden, waardoor het extra belangrijk is om deze kwaliteit te behouden. Door bewust om te gaan met verlichting en de nacht de ruimte te geven, dragen we bij aan het beschermen van zowel de natuur als de unieke beleving van het eiland. >

VISIE

Nationaal Park Schiermonnikoog staat voor het koesteren en versterken van een uniek eilandlandschap waar natuur, cultuur en rust onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn. Het park adviseert en ondersteunt bij het beschermen, behouden en ontwikkelen van de



bijzondere natuurwaarden die het gebied kenmerken. Tegelijkertijd draagt het park verantwoordelijkheid voor het behoud van cultuurhistorie, erfgoed, landschap, stilte, ruimte en duisternis. Niet alleen binnen de grenzen van het park, maar op het hele eiland.

Samen met bewoners, ondernemers, overheden en maatschappelijke organisaties bouwt het park aan een breed gedragen toekomstvisie. Educatie, natuurbeleving en duurzame recreatie vormen hierbij de sleutel: ze zorgen ervoor dat natuur en erfgoed niet alleen worden beschermd, maar ook bewust worden beleefd.

Zo blijft Nationaal Park Schiermonnikoog een plek van rust, ruimte en beleving — voor huidige én toekomstige generaties.

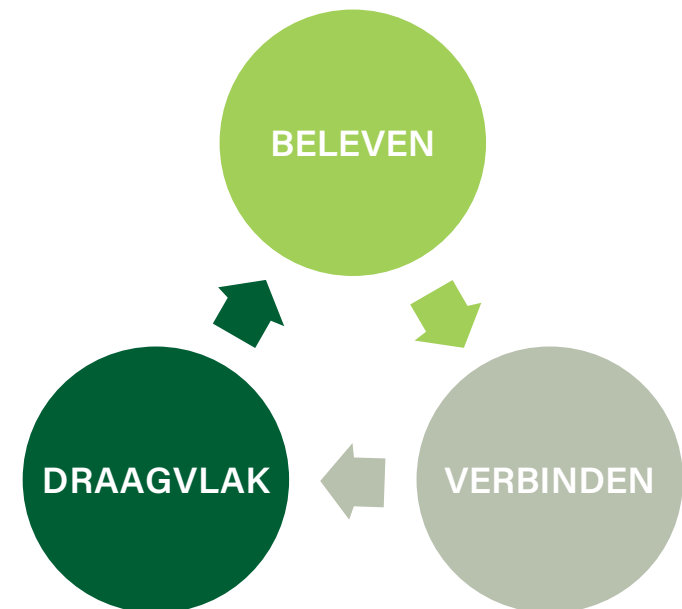
STRATEGIE: BELEVEN. VERBINDEN. DRAAGVLAK.

Het Nationaal Park Schiermonnikoog is een samenwerkingsverband van de terreinbeheerder, overheden en belangenorganisaties. We vertellen allemaal hetzelfde verhaal, los van de verschillende belangen die we als partijen hebben. Het vertellen van het verhaal van Schiermonnikoog en het laten beleven van de unieke natuur- en cultuurwaarden is een kerntaak van het Nationaal Park.

Via informatiecentrum Het Baken, activiteiten in het gebied en de gastvrijheid van bewoners en ondernemers ontdekken bezoekers wat dit eiland zo bijzonder maakt. Een sterke natuurbeleving vergroot de waardering voor het gebied en versterkt de verbondenheid ermee. Die verbondenheid vormt de basis voor draagvlak, betrokkenheid en steun voor het behoud en de bescherming van het Nationaal Park. Want wie zich verbonden voelt, draagt bij.

Wij zien het daarom als een belangrijke missie om de bijzondere eilandernatuur zichtbaar en beleefbaar te maken voor iedereen en tegelijkertijd ervoor te zorgen dat we de bijzondere waarden van ons Nationaal Park behouden en versterken. Samen werken we aan de ontwikkeling van het Nationaal Park Schiermonnikoog en de herkenbaarheid ervan voor iedere bewoner, bezoeker en ondernemer.

Om dat te bereiken zorgen we ervoor dat communicatie en educatie een integraal onderdeel is van alle activiteiten en projecten die plaatsvinden in Nationaal Park Schiermonnikoog. In deze strategie houden we rekening met de uitgangspunten zoals die landelijk zijn vastgelegd door het Nationale Parken Bureau. Ook het Ambitieplan (2024) vormt een gezamenlijk en breed gedragen uitgangspunt voor deze strategie. >



DOELEN

De visie en strategie concretiseren we in vier doelen. Deze doelen komen voort uit het ambitieplan Nationaal Park Schiermonnikoog.

1. Educatie en natuurbeleving

We bieden bewoners en bezoekers aansprekende natuurervaringen die leiden tot meer bewustwording en betrokkenheid. Activiteiten worden gebundeld tot een samenhangend aanbod waarin natuur, landschap en cultuurhistorie verbonden worden met maatschappelijke thema's zoals kustveiligheid, drinkwatervoorziening, landbouw en gezondheid.

2. Zichtbaarheid vergroten

We laten een breed publiek zien hoe waardevol het park is. Dit doen we door gerichte communicatie, samenwerking met partners in projecten en campagnes zoals duurzaam toerisme, en door een groeiende groep ambassadeurs te betrekken die de veelzijdigheid van het park uitdragen.

3. Samenwerking binnen organisatie en bestuur

We werken samen met partners aan oplossingen voor vraagstukken in het gebied, streven naar consensus in besluitvorming en zorgen dat alle betrokkenen, maar ook andere Nationale Parken, goed geïnformeerd en actief betrokken blijven.

4. Governance

In het ambitieplan is de organisatie structuur met alle partijen vastgesteld. Deze gebruiken we als leidraad voor de uitvoering van deze strategie. 🍷



Bart Sikkema



Arjen Boerman

LEVENDE VERHAALLIJNEN



Voor Nationaal Park Schiermonnikoog vormen communicatie en educatie één geheel. Met communicatie zetten we in op het zichtbaar en herkenbaar maken van het Nationaal Park. Met educatie verhogen we de betrokkenheid en vergroten we het draagvlak. Samen vertellen we één consistent verhaal, uitgevoerd via onze strategie: **Beleven. Verbinden. Draagvlak.**

Onze verhaallijnen zijn geen losse thema's, maar levende verhaallijnen. Het is de bril waarmee je het Nationaal Park bekijkt. De levende verhaallijnen verbinden natuur, geschiedenis en toekomst en nodigen bewoners, bezoekers en ondernemers uit om medeverteller van het eilandverhaal te worden.

Elke verhaallijn geeft richting aan:

- toon en beeldgebruik
- educatie en publieksactiviteiten
- samenwerking met ondernemers & andere partners
- gewenst gedrag van bezoekers

STRAND EN RIJKDOM AAN SOORTEN

Een veranderend Waddeneiland

Op het strand zie je hoe het eiland ontstaat. Schiermonnikoog heeft een van de breedste stranden van Europa. Hier hebben de elementen nog vrij spel. Zand stuift langs je enkels. Duinen verschijnen en verdwijnen. Soms is er strand zover je kijkt. Soms reikt de zee tot aan de stijfdijk.

Het strand is een geliefde plek voor recreatie – van pootjebaden en zandkastelen bouwen tot kitesurfen en blokarten. Het is ook een plek waar je een glimp kunt opvangen van het veelzijdige leven in de Noordzee, dankzij alles wat aanspoelt in de vloedlijn. Schelpen, kwallen, krabbenpoten, zee-egelskeletten en wie weet een goudgeel stukje barnsteen. Niet alleen mensen doen aan schatzoeken op het strand. Ook de verschillende soorten meeuwen en de vrolijke drieteenstrandlopers zijn driftig bezig met het zoeken van schatten.

We laten zien dat natuur geen decor is, maar een kracht die werkt. Bezoekers ervaren niet alleen ruimte, maar verandering. Bijvoorbeeld op het Rif, een gebied in ontwikkeling waar aanslibbing zorgt voor de vorming van een nieuwe kwelder. Wie hier loopt, wordt getuige van een landschap in beweging.

Tegelijkertijd staat deze dynamiek onder druk. Natuurlijke processen zoals verstuiving en verjonging van duinen nemen op sommige plekken af, waardoor verruiging optreedt en soorten die juist afhankelijk zijn van een open, dynamisch landschap het moeilijker krijgen. Ook spelen bredere ontwikkelingen een rol, zoals stikstofdepositie die de vegetatie beïnvloedt en de balans tussen soorten verandert. Deze ontwikkelingen maken duidelijk dat het behouden van een soortenrijk landschap niet vanzelfsprekend is. Het vraagt om zorgvuldige keuzes en actief beheer, waarbij ruimte blijft voor natuurlijke processen en tegelijkertijd bescherming wordt geboden aan de kwetsbare waarden van het eiland. >



helmgras



biestaruwegrass



fazant



wulk



strandgaper



drieteenstrandloper

LEVENDE CULTUURHISTORIE

Zichtbare Geschiedenis

De geschiedenis van het eiland ligt niet opgeborgen in een vitrinekast, maar is nog zichtbaar en voelbaar in het dagelijks leven. In de eilanderhuizen. In de vuurtoren. In de verhalen over stormen en gestrande schepen. Met de komst van de nieuwe steiger in de jaren zestig kwam het toerisme in een stroomversnelling en toch kun je midden in het hoogseizoen nog altijd ontsnappen aan alle drukte en hectiek. De zee is nooit ver weg, niet in het landschap en niet in de herinnering.

We laten zien dat erfgoed geen stilstaand verleden is, maar een laag onder het heden. Dat identiteit groeit uit wat mensen samen hebben doorstaan. Eén van de belangrijke aspecten voor die identiteit is de eilandertaal. Op het eiland tref je verschillende plaatsen aan met gedichten in het eilanders. Cultuurhistorische vereniging 't Heer en Feer heeft deze plekken met elkaar verbonden in een bijzondere gedichtenroute. Zo verbinden we bezoekers met het verhaal van het eiland – niet als toeschouwers, maar als luisteraars en vertellers.



appelbomen



fazant



Oostenrijkse- en
Corsicaanse den



iep



konijn

ONGEREPTENATUUR

Waar stilte nog echt stil is

In grote delen van het park mag de natuur ongestoord haar gang gaan. Van de oude duinen ten noordoosten van het dorp, tot de eindeloze vlakte van het Rif, van de uitgestrekte Oosterkwelder tot het strand, en van de geulen tot de zandplaten van de Waddenzee.

Hier ervaar je de weersomstandigheden, het ritme van het getij en van dag en nacht. Want op Schiermonnikoog zijn de nachten nog echt donker. Het eiland werd niet voor niets in 2009 uitgeroepen tot de donkerste plek van ons land. Hier kun je op een heldere avond de

Melkweg nog zien of zelf ervaren hoeveel licht de maan geeft.

Het allermooiste: grote delen van de gevarieerde natuur zijn vrij toegankelijk. Omdat deze natuur kwetsbaar is vraagt dat tegelijkertijd om zorgvuldig menselijk handelen. Beheer, zonering en tijdelijke afsluitingen, bijvoorbeeld in het broedseizoen, zijn nodig om verstoring van gevoelige en beschermde soorten te voorkomen. Dit betekent dat niet alle delen van het eiland altijd vrij toegankelijk kunnen zijn. De uitdaging is om ruimte te bieden voor de beleving van het landschap en tegelijkertijd soorten en leefgebieden te beschermen.



parnassia



veldleeuwerik



kamperfoelie



rugstreeppad

MODDERIG BUFFET

Waar het wad het tempo bepaalt

Ten zuiden van het eiland valt de bodem twee keer per dag droog. Wat eerst zee was, wordt land. Wat land was, wordt zee. Niet voor niets dat het Waddengebied – van Nederland tot aan Denemarken – de status van UNESCO Werelderfgoed heeft gekregen.

In dat ritme leeft een wereld vol vogels, vissen en zeehonden. Het wad is voedsel, rustplaats en kraamkamer tegelijk. Een van de meest prominente vogelsoorten op Schiermonnikoog is de lepelaar. Vanaf februari komen ze terug uit hun winterverblijven in Zuid-Europa en Afrika. Iedere zomer broeden meer dan 200 paren lepelaars op het eiland.

Het mooiste is om het wad zelf te ervaren. Het Nationaal Park biedt hiervoor voldoende mogelijkheden in de vorm van wadexcursies en wadlooptochten. Het wad beleef je niet alleen door te kijken, maar door te ruiken, te proeven, te horen en te voelen. Door een stukje zeekraal te eten, een wadpier in je hand te houden of met je schepnet achter de garnalen en krabben aan te jagen in de geul. >

Tegelijkertijd staat het wad onder druk. Recreatie en vaarbewegingen kunnen invloed hebben op vogels, zeehonden en de beschikbare voedselvoorraad. Activiteiten zoals wadexcursies en zeehondentochten hebben grote educatieve waarde en helpen mensen de natuur beter te begrijpen. Daarom zoeken we steeds naar een balans tussen beleven en beschermen. Het wad is er de eerste plaats voor de dieren die ervan afhankelijk zijn. Wie het wad betreedt, merkt dat je hier niet de baas bent. Je beweegt mee met het getij.



zeekraal



bergeend



scholekster



zeegras



wadpier



lepelaar

EIGENZINNIG EILAND

Van gebruik naar hergebruik

Eilanders zijn van oudsher gewend hun eigen boontjes te doppen. Niet uit tegendraadsheid, maar omdat je op een eiland, meer dan op de wal, afhankelijk bent van het weer en de getijden. Soms valt de verbinding met het vasteland tijdelijk weg en dan moet je het samen zien te rooien. Saamhorigheid en een inventieve omgang met hulpbronnen zijn het resultaat.

Duurzaamheid is hier geen campagne, maar gewoonte. Al generaties lang wordt op het eiland gebruikgemaakt van eigen drinkwater, afkomstig uit de zoetwaterbel onder het eiland die bewoners én bezoekers van water voorziet. Juist dit maakt de kwetsbaarheid en waarde van deze natuurlijke bron extra zichtbaar. Ook de bezoeker heeft daarin een rol: door bewust met drinkwater om te gaan, verspilling te voorkomen en het besef dat deze voorraad niet onbeperkt is.

Daarnaast werken gemeente, provincie, boeren en Natuurmonumenten aan hergebruik van organische reststromen, zodat er minder meststoffen van de wal nodig zijn. Zo wordt de Van Schier-kaas nog meer een echt eilander product. In dit verband moeten ook eilander initiatieven als het

Repair Café en kringloop-winkel De Jutter worden genoemd. Niet weggooien, maar repareren en hergebruiken is hier het devies.

Je moet haast wel geïnspireerd raken door al deze voorbeelden van duurzaam middelengebruik. Dat motiveert bezoekers om ook zelf een steentje bij te dragen – door zuinig te zijn met water, door te kiezen voor lokale producten en door mee te doen aan bijvoorbeeld een strandopruiming of een werkdag in de natuur. Zo maken we samen, bewoners en gasten, het eiland nog mooier dan het al is. 🌱



zeealsem



rotgans



bramen



duindoorn



grutto



WERELDERFGOED VRAAGT OM GOED GASTHEERSCHAP

De Waddenzee is een van de meest dynamische natuurgebieden ter wereld. Eb en vloed vormen hier dagelijks het landschap van slikken, kwelders en zandplaten, essentieel voor miljoenen trekvogels en talloze planten en dieren. Het Waddengebied is van ons allemaal. Een plek om trots op te zijn en zorgvuldig te koesteren – niet voor niets internationaal erkend als UNESCO Werelderfgoed.

Wie dit gebied bezoekt, stapt in een kwetsbaar en voortdurend veranderend systeem. Juist daarom is gastheerschap hier zo belangrijk. Bewoners én bezoekers dragen samen verantwoordelijkheid: door de natuur de ruimte te geven, bewust om te gaan met wat er is en met aandacht te genieten. Zo blijft de Waddenzee niet alleen bijzonder om te beleven, maar ook om door te geven.



Als samenwerkingsverband van overheden, terreinbeheerder, ondernemers en maatschappelijke organisaties vervult Nationaal Park Schiermonnikoog een brede maatschappelijke rol. Het park is niet alleen een beschermd natuurgebied, maar ook een plek waar thema's als natuurbeheer, klimaatadaptatie, recreatie, cultureel erfgoed en duurzame ontwikkeling samenkomen. Communicatie maakt deze samenhang zichtbaar. Educatie verdiept het begrip en versterkt het draagvlak.

We zetten communicatie en educatie integraal in bij alles wat we doen. Niet als losse activiteiten, maar als een doorlopende lijn in projecten, samenwerkingen en besluitvorming.

Vanuit onze strategie **Beleven. Verbinden. Draagvlak.** vertalen we de levende verhaallijnen en kernwaarden van het Nationaal Park naar verhalen, ontmoetingen en ervaringen die aansluiten bij bewoners, bezoekers, ondernemers en onderwijs.

We bouwen aan een herkenbaar, professioneel en samenhangend programma waarin kwaliteit, betrokkenheid en gezamenlijke verantwoordelijkheid centraal staan.

MISSIE

We willen een Nationaal Park zijn dat een belangrijke functie vervult op het gebied van natuurbeheer, klimaatadaptatie en recreatie. We streven naar een harmonieuze balans tussen ecologische waarden en menselijke activiteiten. Daarbij betrekken we niet alleen natuurliefhebbers, maar ook bewoners, overheden, ondernemers en onderwijs.

Vanuit onze strategie **Beleven. Verbinden. Draagvlak.** vertalen we de levende verhaallijnen en kernwaarden van het Nationaal Park naar verhalen, ontmoetingen en ervaringen die aansluiten bij bewoners, bezoekers, ondernemers en onderwijs.

We bouwen aan een herkenbaar, professioneel en samenhangend programma waarin kwaliteit, betrokkenheid en gezamenlijke verantwoordelijkheid centraal staan.

COMMUNICATIE

Doelstelling - Vergroten van de zichtbaarheid

- We laten bewoners, ondernemers, bezoekers en andere doelgroepen, zoals vrijwilligers en schoolkinderen de waarde van ons bijzondere Nationaal Park zien.
- We investeren in de basismiddelen van communicatie en zorgen samen met de partners en de doelgroepen voor een steeds grotere groep ambassadeurs van Nationaal Park Schiermonnikoog
- We ontwikkelen campagnes met partners rondom diverse thema's zoals duurzaam toerisme en waterbesparing
- We enthousiasmeren partners om samen te werken aan bijzondere belevenissen, excursies en programma's die de veelzijdigheid en schoonheid van Nationaal Park Schiermonnikoog laten zien



DOELGROEPEN: VOOR WIE DOEN WE HET

Bewoners

Voor de bewoners van Schiermonnikoog is het Nationaal Park geen bestemming, maar dagelijkse werkelijkheid. Het is het landschap waarin zij wonen, werken en opgroeien. De ruim 950 bewoners bepalen het gezicht van Schiermonnikoog. Zij ontvangen gasten, delen verhalen en laten zien wat het eiland bijzonder maakt. Hoe zorgen we ervoor dat ook bewoners de unieke waarde en kwetsbaarheid van hun omgeving blijven zien en voelen? Door hen actief bij het Nationaal Park te betrekken. We organiseren informatie- en inspraakavonden, lezingen en bijeenkomsten. We houden bewoners via lokale media en het platform Schitterend Schiermonnikoog op de hoogte van ontwikkelingen. Daarnaast praten vertegenwoordigers van het eiland mee in het Overlegorgaan en betrekken we actief jongeren en kinderen bij het Nationaal Park. Zo blijft het park van en voor het eiland.

Bezoekers en onderwijs

Bezoekers komen voor de rust, de ruimte, de natuur en de authenticiteit. Veel bezoekers ervaren bij aankomst het gevoel even 'eilander onder de eilanders' te zijn. Informatiecentrum Het Baken vervult hierbij een centrale rol als ontmoetingspunt waar bezoekers informatie krijgen over natuur, landschap en activiteiten. Het Baken vormt daarmee een belangrijk knooppunt in de communicatie en educatie van het Nationaal Park.

Ook onderwijs van het vasteland valt onder deze doelgroep. Basisscholen, middelbare scholen en beroepsopleidingen bezoeken het eiland tijdens schoolkampen, werkweken of excursies. Het park biedt programma's die leerlingen laten kennismaken met de unieke natuur en het belang van bescherming en behoud.

Ondernemers

Toerisme is de belangrijkste economische drager van Schiermonnikoog. Veel bewoners zijn direct of indirect afhankelijk van

recreatie en toerisme. Recreatieondernemers zijn daarom een belangrijke partner voor het Nationaal Park. Zij staan in direct contact met bezoekers en zijn ambassadeurs van het eiland. Via het programma 'Gastvrij in het landschap' krijgen ondernemers scholing in gebiedskennis, gastheerschap en natuurbeleving. Het doel is dat zij niet alleen het Nationaal Park als decor gebruiken, maar actief bijdragen aan het uitdragen van het verhaal van natuur en cultuurhistorie.

Inclusief

Nationaal Park Schiermonnikoog wil de natuur voor iedereen beleefbaar te maken. Dit betekent dat paden, voorzieningen, gebouwen en een deel van de activiteiten, ook voor mensen met een fysieke, visuele of auditieve beperking toegankelijk zijn. Toegankelijkheid is daarmee een integraal onderdeel van het beleid. ➤





DOELSTELLING - EDUCATIE EN NATUURBELEVING

- We bieden onze bewoners en bezoekers onvergetelijke (natuur) ervaringen, die mensen in hun hart sluiten
- Door informatie, beleving en bewustwording creëren we meer betrokkenheid, waardoor mensen zich actief gaan inzetten voor de natuur
- We brengen activiteiten van verschillende partners bij elkaar tot een samenhangend en kwalitatief hoogstaand aanbod dat past bij de ambities van het Nationaal Park

EDUCATIE

Educatie is de sleutel tot betrokkenheid. Wie leert hoe een ecosysteem werkt, welke soorten er leven en hoe kwetsbaar het evenwicht is, gaat anders kijken. Door mensen te informeren, maar met name te laten ervaren, groeit betrokkenheid. Als mensen zich verbonden voelen met de natuur, ontstaat er betrokkenheid die nodig is om haar te beschermen. Door beleving, kennis te verdiepen en mensen actief te betrekken, bouwen we aan blijvend draagvlak voor natuur, landschap en cultuurhistorie.

Binnen educatie bouwen we voort op de activiteiten die al plaatsvinden en die bijdragen aan kennis, beleving en bewustwording. De komende jaren versterken we daarbij vooral de onderdelen beleven en verbinden, door educatie nog nadrukkelijker te richten op het laten ervaren van natuur, landschap en cultuurhistorie. We koppelen educatieve activiteiten daarbij steeds vaker aan maatschappelijke thema's zoals kustveiligheid, duurzaamheid, drinkwatervoorziening, landbouw en gezondheid. Ook regeneratief toerisme krijgt hierin een duidelijke plek, waarbij we niet alleen aandacht hebben voor het beperken van impact, maar juist ook voor hoe bezoekers en partners positief kunnen bijdragen aan de natuur. Wij zien educatie als een groeiproces dat begint bij nieuwsgierigheid

en kan leiden tot eigenaarschap. Of, in de woorden van Jacques Cousteau: "We houden van wat ons heeft verbaasd en we beschermen wat we liefhebben."

STRATEGIE

Onze educatiestrategie volgt daarom dezelfde lijn als onze overkoepelende strategie: **Beleven. Verbinden. Draagvlak.**

1. Beleven

De basis van alle educatie is ervaring. Beleven betekent:

- Verwondering wekken over de dynamiek van strand en duin en wad;
- De donkerte van de nacht ervaren;
- Het eilandverhaal horen op de plek waar het zich afspeelde.

We creëren educatieve momenten die authentiek en betekenisvol zijn. Dat doen we via excursies, juniorboswachtersactiviteiten, gastlessen, lezingen, educatie via social media en informatievoorziening in en rond Het Baken.

2. Verbinden

Beleven krijgt betekenis wanneer mensen zich verbonden voelen met het landschap, met elkaar en met de toekomst van het eiland. Verbinden betekent:

- Natuur koppelen aan maatschappelijke thema's zoals kustveiligheid, drinkwatervoorziening, landbouw en gezondheid;
- Bewoners, bezoekers en ondernemers samenbrengen rond gedeelde waarden;
- Jongeren actief betrekken bij ontwikkelingen binnen het Nationaal Park;
- Ondernemers toerusten als ambassadeurs van het eiland.

We werken vanuit het principe dat educatie meer is dan kennis-overdracht alleen. Het gaat om ontmoeting en gesprek. Via publieksavonden, excursies, scholenprogramma's en het platform ➤

Schitterend Schiermonnikoog stimuleren we gesprek en gezamenlijke verantwoordelijkheid.

Voor jongeren ontwikkelen we eigentijdse vormen van betrokkenheid, zoals citizen science, natuurwerkdagen en interactieve projecten. Ondernemers ondersteunen we met gebiedskennis en storytelling via het programma Gastvrij in het landschap, zodat ook zij het verhaal van het eiland bewust en met trots kunnen uitdragen.

3. Draagvlak

Draagvlak ontstaat wanneer beleving en verbinding leiden tot bewust handelen. Ons doel is dat iedere bezoeker het Nationaal Park verlaat met meer kennis, meer waardering en een bereidheid om bij te dragen. Dat kan klein zijn zoals bewust omgaan met kwetsbare natuur, zuinig zijn op water of kiezen voor lokale producten. Maar ook groter zoals vrijwilliger worden, meedoen aan natuurwerkdagen, als ondernemer natuurinclusief werken of actief meedenken over de toekomst van het eiland.

Duurzaam toerisme

De komende jaren werken we verder aan duurzaam toerisme, waarbij we niet alleen kijken naar het beperken van de druk op natuur en landschap, maar ook naar hoe toerisme juist positief kan bijdragen aan het eiland. Vanuit de principes van regeneratief toerisme stimuleren we initiatieven waarbij bezoekers en ondernemers bijdragen aan het behoud en herstel van het gebied, bijvoorbeeld door natuurherstelactiviteiten, het versterken van lokale ketens en het vergroten van bewustwording over de kwetsbaarheid van het eiland. Daarmee verschuift de focus van 'zo min mogelijk schade' naar 'zo veel mogelijk positieve impact'. Zo zorgen we ervoor dat toerisme niet alleen gebruikmaakt van de kwaliteiten van het eiland, maar ook bijdraagt aan het behoud ervan. Daarnaast willen we bezoekers nog meer betrekken bij het verhaal van het Nationaal Park. We ontwikkelen activiteiten en communicatie die uitnodigen tot bewust

genieten, met respect voor natuur, landschap en de eilander gemeenschap. Ook onderzoeken we hoe we ondernemers nog beter kunnen ondersteunen in hun rol als ambassadeur van het gebied. Op die manier werken we stap voor stap aan een vorm van toerisme die past bij de schaal en kwetsbaarheid van Schiermonnikoog en die bijdraagt aan een duurzame toekomst voor natuur en eiland. Hiermee geven we, samen met de gemeente Schiermonnikoog en andere partners, invulling aan de gezamenlijke toeristische visie op duurzaam en verantwoord toerisme.

Kwaliteit en professionaliteit

Kwaliteit en professionaliteit staan bij ons voorop. We werken met deskundige en didactisch geschoolde gidsen en betrokken vrijwilligers die het verhaal van het gebied niet alleen kennen, maar ook weten hoe ze het tot leven kunnen brengen. Onze activiteiten sluiten altijd aan bij de identiteit en verhaallijnen van het eiland. We investeren continu in bijscholing en kennisdeling binnen ons netwerk en werken onder meer volgens de principes van heritage interpretation: we geven natuur en erfgoed betekenis op een manier die past bij de doelgroep. Door ons aanbod jaarlijks kritisch te evalueren op samenhang, kwaliteit en bereik, blijven we ontwikkelen en zorgen we voor een herkenbaar en inspirerend educatief programma. 🦆



HERITAGE INTERPRETATION Betekenis geven aan natuur en erfgoed

Heritage interpretation is een manier van communiceren en educatie waarbij niet alleen feiten worden gedeeld, maar vooral betekenis wordt gegeven aan natuur, landschap en erfgoed. Het doel is om niet alleen kennis over te brengen, maar mensen vooral iets te laten voelen en begrijpen.



5

STERKE
SAMENWERKING

Nationaal Park Schiermonnikoog is een netwerkorganisatie waarin partners elkaar aanvullen vanuit hun eigen rol, kennis en verantwoordelijkheid. Alle partijen hebben hun eigen rol met eigen opgaven, doelen, werkzaamheden en verantwoordelijkheden.

DOELSTELLING

Samenwerking binnen organisatie en bestuur

- Alle partners van het Nationaal Park dragen samen bij aan oplossingen voor vraagstukken die spelen in het gebied
- We streven naar consensus in besluitvorming
- Betrokkenen zijn op de hoogte van én voelen zich betrokken bij wat er speelt binnen het Nationaal Park

SAMEN STERKER DOOR SAMEN WERKEN

Natuurmonumenten beheert het terrein en brengt expertise in op het gebied van natuur, landschap en cultuurhistorie. De gemeente zorgt voor beleidskaders en verbinding met regionale en landelijke opgaven. Ondernemers dragen bij aan gastheerschap en beleving, terwijl maatschappelijke organisaties zoals cultuurhistorische vereniging 't Heer en Feer en onderwijsinstelling LOC de Viermaster de educatie, communicatie en maatschappelijke betrokkenheid versterken. VVV Schiermonnikoog draagt bij aan gastheerschap, bezoekersinformatie en communicatie. Via haar brede netwerk en communicatiemiddelen bereikt de VVV een groot deel van de bezoekers en inwoners en brengt zij ook cultuurhistorische activiteiten onder de aandacht. Ook Wagenborg onderschrijft de doelstellingen

van het Nationaal Park, zij zijn een belangrijke partner in de communicatie richting bezoeker en bewoner. Het Nationaal Park heeft daarbij geen formele beheertaken, maar vervult vooral een verbindende rol: het samenbrengen van partijen, het delen van kennis en het stimuleren van samenwerking rond gezamenlijke opgaven. Vanuit die rol ondersteunt het Nationaal Park ook de uitvoering van de Natura 2000-beheerplannen. Door communicatie, educatie en participatie te verbinden aan beheersmaatregelen vergroten we het begrip, draagvlak en de betrokkenheid van bewoners, bezoekers en ondernemers voor de instandhoudingsdoelen van het gebied.

Samenwerking betekent voor ons niet alleen samen werken, maar ook samen leren en ontwikkelen. Via de werkgroepen Beheer en Communicatie & Educatie stemmen partners activiteiten af, delen we kennis en zoeken we actief naar kansen om elkaar te versterken. Daarbij sluiten we aan bij de koers uit het Ambitieplan en zorgen we ervoor dat communicatie en educatie ondersteunend zijn aan de gezamenlijke doelen en projecten die binnen het Nationaal Park worden ontwikkeld.

Op lokaal niveau werken we aan het zichtbaar en beleefbaar maken van de samenhang tussen natuur, landschap en cultuurhistorie. Dat doen we samen met ondernemers, lokale organisaties en initiatieven, zoals cultuurhistorische vereniging 't Heer en Feer en culturele evenementen zoals de dorpsbioscoop en bijvoorbeeld het kamermuziekfestival. Door deze samenwerking versterken we niet alleen de inhoudelijke kwaliteit van activiteiten, maar ook de zichtbaarheid van het Nationaal Park en het gezamenlijke verhaal van het eiland. Ook bij beheerplannen, publieksactiviteiten en educatieve programma's zoeken we actief de verbinding tussen partners, zodat initiatieven elkaar aanvullen en versterken.

Op nationaal niveau maken we deel uit van het netwerk van 22 Nationale Parken en werken we samen aan de doelen van het Beleidsprogramma Nationale Parken 2024-2030. Binnen dit



netwerk wordt gewerkt aan kennisuitwisseling, gezamenlijke positionering en het zichtbaar maken van de maatschappelijke meerwaarde van Nationale Parken. Via het Nationale Parken Bureau, IVN en andere landelijke partners werken we samen aan communicatie, educatie, monitoring en professionalisering. De komende jaren willen we deze samenwerking benutten om meer van elkaar te leren, gezamenlijke thema's op te pakken en onze bijdrage aan landelijke opgaven verder te versterken.

Ook op internationaal en Europees niveau zoeken we bewust de verbinding. Als onderdeel van het Waddengebied, UNESCO Werelderfgoed, sluiten we aan bij de principes van goed gastheerschap en internationale samenwerking rond natuurbewoud, educatie en duurzaam toerisme. We willen leren van andere gebieden en tegelijkertijd onze eigen ervaringen delen.

Vanuit ús Lytje Pole zoeken we de samenwerking met de wereld, zonder de eigen identiteit en de goede basis uit het oog te verliezen.

De komende jaren zetten we in op het verder versterken van deze samenwerking. We willen bestaande plannen en initiatieven van partners, waaronder de Natura 2000-beheerplannen, actief ondersteunen vanuit de communicatie- en educatiestrategie, zodat deze beter zichtbaar worden en meer impact krijgen. Ook willen we nieuwe verbindingen leggen tussen lokale initiatieven, nationale programma's en internationale ontwikkelingen. Zo zorgen we ervoor dat plannen niet los van elkaar worden uitgevoerd, maar elkaar versterken en bijdragen aan de gezamenlijke ambitie voor het Nationaal Park.

ORGANISATIESTRUCTUUR NATIONAAL PARK SCHIERMONNIKOOG

De organisatie van Nationaal Park Schiermonnikoog is gericht op samenwerking, betrokkenheid en een goede afstemming tussen alle partners. Het Nationaal Park brengt partijen samen rond gezamenlijke opgaven en ambities. Iedere partner draagt vanuit zijn eigen rol, kennis en verantwoordelijkheid bij. De afspraken over de organisatie en samenwerking, zoals vastgelegd in het Ambitieplan, vormt daarbij het uitgangspunt. De organisatie bestaat uit een financiële beheerstichting, een bestuurlijk overlegorgaan en de werkgroepen Beheer en Communicatie & Educatie.

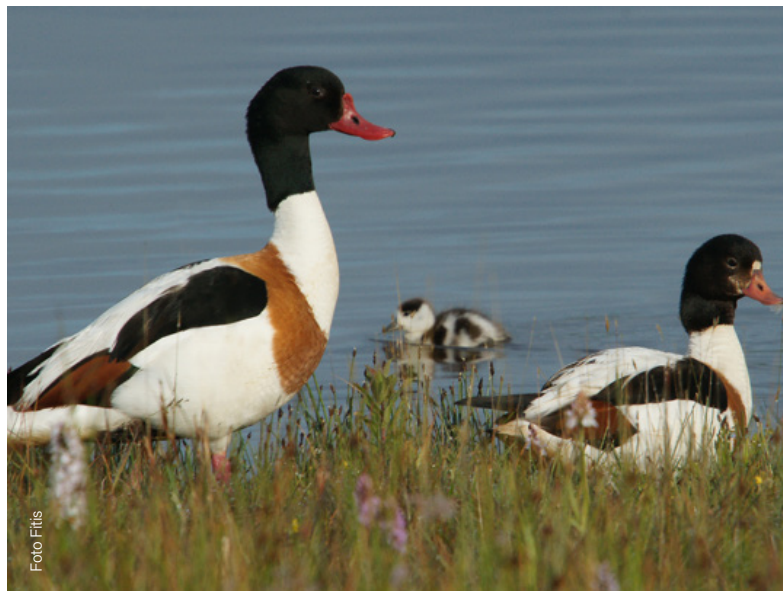
Doelstelling — Governance structuur

- We versterken de samenwerking tussen partners rondom de ambities van het Nationaal Park.
- We stimuleren betrokkenheid van bewoners, ondernemers en jongeren bij de ontwikkeling van het Nationaal Park.
- We zorgen voor een goede borging van afspraken, acties en kennis binnen de organisatie.
- We maken de resultaten van samenwerking zichtbaar voor partners en de eilander gemeenschap.

We brengen partners bij elkaar rond actuele thema's, zoals waterbesparing, cultuurhistorie, natuurbeleving en andere vraagstukken die spelen op het eiland. Via thematafels, werkgroepen en andere vormen van samenwerking delen we kennis, stemmen we initiatieven op elkaar af en versterken we de uitvoering. Daarnaast creëren we ruimte voor ontmoeting, inspiratie en participatie via publieksavonden, lezingen en bijeenkomsten rondom specifieke thema's.



We vinden het belangrijk dat ook jongeren betrokken zijn bij de toekomst van het Nationaal Park. Daarom werken we samen met scholen, jongerenprojecten en onderwijsinstellingen en bieden we mogelijkheden om mee te denken, mee te leren en actief bij te dragen aan activiteiten en projecten. Om de continuïteit van onze samenwerking te waarborgen, zorgen we voor een goede vastlegging van afspraken, kennis en voortgang door middel van heldere verslaglegging, toegankelijke archivering en doorlopende actielijsten voor het Overlegorgaan en de werkgroepen. Ook maken we zichtbaar welke resultaten voortkomen uit de samenwerking binnen het Nationaal Park, zodat bewoners, ondernemers, bezoekers en partners betrokken blijven bij de gezamenlijke ambities en kunnen zien wat er met ideeën en afspraken wordt bereikt. 🍌





UITVOERING
2026-2034



Het IVN coördineert de jaarlijkse activiteiten op het gebied van educatie en communicatie. Daarbij werkt IVN nauw samen met de educatief medewerker van Natuurmonumenten, VVV Schiermonnikoog en de andere partners. Het informatie-centrum Het Baken speelt hierin een belangrijke rol.

DE PARTNERS VAN HET BAKEN

VVV Schiermonnikoog, Natuurmonumenten en het Nationaal Park - werken samen om bewoners en bezoekers te informeren en te betrekken bij de natuur en het landschap van het eiland. Het is tegelijkertijd belangrijk om regelmatig te kijken of de activiteiten de juiste mensen bereiken en aansluiten bij hun behoeften. Signalen van bewoners, bezoekers en partners kunnen helpen om activiteiten waar nodig aan te passen. Het Nationaal Park verbindt de verschillende partijen met elkaar en kan zelf initiatief nemen tot andere overlegstructuren (activiteitenoverleg) waar dat nodig is.

WAT GAAN WE DE KOMENDE JAREN DOEN

Communicatie

De komende jaren versterken we de communicatie. We zorgen voor actuele en aansprekende berichten op onze website, social media en in lokale media. In deze berichten zorgen we dat de kernwaarden van het park centraal staan. Via het platform Schitterend Schiermonnikoog, ondersteund door een nieuwsbrief, bieden we bewoners en betrokkenen de mogelijkheid om mee te denken en in gesprek te gaan over ontwikkelingen op het eiland. Daarnaast investeren we in een duidelijke en consistente uitstraling, zowel bij

activiteiten als bij de toegang tot het eiland, zodat bezoekers meteen ervaren dat ze een Nationaal Park betreden.

We bouwen samen met onze partners aan een groeiend netwerk van ambassadeurs die het verhaal van Schiermonnikoog actief uitdragen. Met gezamenlijke campagnes, zoals Welkom op Schiermonnikoog, vergroten we het bewustzijn over de kwetsbaarheid van natuur en landschap. Via het programma Gastvrij in het landschap, het junior boswachtersprogramma en gerichte activiteiten voor jongeren versterken we de betrokkenheid van ondernemers en nieuwe generaties. Daarnaast sluiten we aan bij landelijke campagnes en internationale netwerken, waaronder Werelderfgoed Waddenzee, en zorgen we voor meertalige communicatie (Nederlands, Duits en Engels).

Educatie

De komende jaren staat educatie in het teken van verdieping, verbinding en vernieuwing. Er wordt doelgericht gewerkt aan programma's die verschillende doelgroepen – van jonge eilanders tot bezoekers en ondernemers – actief betrekken bij de natuur en de toekomst van het eiland.

Jongeren

Speciale aandacht gaat uit naar de jongste eilanders, want liefde voor de natuur begint vroeg. Met de basisschool organiseren we excursies die aansluiten bij het onderwijs. Ook met het voortgezet onderwijs zoeken we de samenwerking. Daarnaast is er voor kinderen van 7 tot 12 jaar een junior boswachtersprogramma. Met bijzondere activiteiten in de natuur ontdekken zij spelenderwijs hoe waardevol hun eiland is. De komende jaren versterken we de aansluiting met jongeren (12–18 jaar) door activiteiten te ontwikkelen die passen bij hun leefwereld, zoals citizen science, social media-projecten en praktische natuurwerkdagen. Ook scholen van de wal zijn een belangrijke doelgroep. Voor werkweken en schoolkampen bieden we programma's die aansluiten bij leerdoelen rond ecologie, aardrijkskunde, geschiedenis en duurzaamheid. >



Bewoners

Voor bewoners maakt het Nationaal Park deel uit van hun dagelijkse leven. Educatie richt zich hier op verdieping, dialoog en betrokkenheid. Via lezingen, het inloopspreekuur, excursies, publieksavonden en het platform Schitterend Schiermonnikoog stimuleren we gesprek en gezamenlijke verantwoordelijkheid.

Thema's als kustveiligheid, drinkwatervoorziening, landbouwtransitie en biodiversiteit worden expliciet verbonden aan het dagelijks leven op het eiland. Zo maken we zichtbaar hoe natuur, economie en gemeenschap met elkaar verweven zijn.

Bezoekers

Bezoekers zoeken rust en authenticiteit. Educatie sluit daarbij aan: laagdrempelig waar het kan, verdiepend waar het gewenst is. Informatiecentrum Het Baken fungeert als toegangspoort tot het Nationaal Park en als startpunt voor excursies en beleving. De komende jaren willen we gezamenlijk een impuls geven aan de beleving in het Baken, waar natuur en beleven een centralere rol moet gaan spelen.

We zetten in op educatie via korte verhalen, social media en informatiepanelen, begeleide excursies (wad, duin, cultuurhistorie, donkerte), doe-het-zelf routes en opdrachten en meertalige informatie (Nederlands, Duits, Engels).

Ondernemers

Ondernemers zijn cruciale schakels in het uitdragen van het parkverhaal. Via het programma Gastvrij in het landschap investeren we in gebiedskennis, natuurinterpretatie en ambassadeurschap. Educatie richt zich hier op kennisverdieping én het vermogen om verhalen inspirerend over te brengen aan gasten. We bouwen aan een netwerk van bevlogen gastheren en -vrouwen die het verhaal van Schiermonnikoog actief uitdragen en bijdragen aan natuurinclusief ondernemen. 🌱

RICHTING UITVOERING

De komende vier jaar zetten we in op het borgen en verder versterken van de werkzaamheden en samenwerking binnen het Nationaal Park. Daarbij bouwen we voort op de bestaande inzet van IVN, Natuurmonumenten en andere partners. De basisactiviteiten op het gebied van communicatie, educatie, participatie en samenwerking blijven ook richting 2030 een belangrijk onderdeel van de uitvoering. De onderstaande tabel toont de projecten en ambities waarvoor aanvullende financiering nodig is naast de structurele inzet.

	2027	2028-2030	2031-2034	Urgentie 1-5	Trekker / verantwoordelijke
THEMA COMMUNICATIE					
Projecten					
Campagne 'Welkom in Nationaal Park Schiermonnikoog' ▪ Uitrollen/borgen/verdiepen thema's ▪ Belevingskaarten ontwikkelen	X	X	X	5	Nationaal Park
Communicatie rondom beheerprojecten: ▪ Verwilderde katten ▪ Konijnen ▪ No Fence ▪ Begrazing	X	X	X	5	Nationaal Park & Natuurmonumenten
Vergroten zichtbaarheid Nationaal Park / bijzonder natuurgebied					Nationaal Park
Programma gastvrij in het landschap (eilander ambassadeurs) ▪ Start met een verkenning ▪ Uitdragen en verbreden ▪ Verhaallijnen laten landen bij de ambassadeurs gastvrij in het landschap Schiermonnikoog	X	X		5	Nationaal Park
Tijdschrift ontwikkelen Nationaal Park (jubileum uitgave 2029)	X	X		4	Nationaal Park
Deelnemen aan programma gastheerschap Waddengebied	X	X	X	2	VVV i.s.m. Nationaal Park
Samenwerking Nationale Parken noord, organisatie jaarlijks symposium om jeugd meer te betrekken	X			2	Nationaal Park i.s.m. Natuurmuseum Fryslân
Verkennen (digitale) wolfsmap – positieve sturing vanuit de natuur, aanhaken bij Nationale Parken	X			2	Nationaal Park

Terugkerende projecten - samenwerking	Trekker / verantwoordelijke
Deelname aan Wagenborg klantenpanel	
Deelname aan klankbordgroep Door de Wind/Net aan Zee	Natuur- en Vogelwacht, Nationaal Park
Samenwerking Hanze communicatiestudenten: verschillende opdrachten uitzetten	Nationaal Park
Samenwerking met het WEC (programmatisch afstemmen)	Natuurmonumenten, VVV, Nationaal Park

	2027	2028-2030	2031-2034	Urgentie 1-5	Trekker / verantwoordelijke
THEMA EDUCATIE					
Projecten					
Campagne welkom in Nationaal Park Schiermonnikoog: i.s.m. VO school eiland + Dockinga Dokkum elk jaar projectweek rondom thema uit de campagne, doelgroep jongeren	X	X	X	5	Nationaal Park
Uitvoeren herinrichtingsplan Het Baken/financiën zoeken	X	X		5	Nationaal Park, Natuurmonumenten, VVV
Symposium thema water	X	X		5	Gemeente Schiermonnikoog, VVV
Onderzoeken (wetenschappers) meer in de picture zetten / delen met bezoekers/bewoners Initiëren en structureren van activiteiten op het gebied van onderzoek: ▪ We verstevigen en verbinden samenwerkingen ▪ Toegankelijk maken van onderzoeksresultaten	X	X	X	5	Natuur- en vogelwacht, Natuurmonumenten
Organiseren jubileum dag junior rangers 20 jaar landelijk op Schiermonnikoog	X			5	Nationaal Park
Samenwerkingsproject Natuurmuseum Friesland: interactieve film met installatie (samen met andere Friese Nationale Parken) (zuil)	X			4	Nationaal Park
Onderzoeken mogelijkheden voor het plaatsen van een webcam bij bijvoorbeeld lepelaarskolonie/nest	X			4	Nationaal Park

	2027	2028-2030	2031-2034	Urgentie 1-5	Trekker / verantwoordelijke
THEMA EDUCATIE					
Projecten					
Excursies van de school naar het vogelringstation (gericht op jongeren)	X			4	Natuur- en Vogelwacht
Onderzoeken/ extra excursies ontwikkelen om verhaallijnen te in te vullen. Bv. rondom thema water.	X			4	Nationaal Park, Natuurmonumenten, VVV
Meerjarige communicatie strategie integraal waterplan	X	X		4	Gemeente Schiermonnikoog
Evaluatie huidig aanbod en verkennen nieuw aanbod vanuit Natuur Monumenten en Nationaal Park	X			4	Natuurmonumenten, Nationaal Park

Terugkerende projecten - samenwerking	Trekker / verantwoordelijke
Beleef de vogeltrek ▪ Incl. trekvogeldag ▪ In samenwerking met andere Nationale Parken	Nationaal Park, Natuurmonumenten, VVV, Natuur- en vogelwacht
Verkennen met welke initiatieven regeneratief toerisme kan bijdragen aan het behoud en herstel van natuur	Nationaal Park
Organiseren (inspiratie) thema-avonden en bijeenkomsten natuur/ cultuurhistorie (Aansluiten bij maatschappelijke thema's)	Nationaal Park, Natuur- en vogelwacht, Ondernemersvereniging, 't Heer en Feer en Feer
Deelname in werkgroep duurzaam toerisme en uitvoering/ invulling geven aan acties	Nationaal Park, Natuurmonumenten, VVV, SOV, gemeente Schiermonnikoog
Aansluiting zoeken bij bestaande evenementen, zoals Filmfestival, Kamermuziekfestival, November Wandelmaand, Meet me at the Lighthouse	Nationaal Park

STRUCTURELE INZET

Takenoverzicht Coördinator Communicatie & Educatie (C&E)

TAAKGEBIED	Werkzaamheden
Overleg en organisatie	Vorbereiden, organiseren, voorzitten en verslagleggen van de werkgroep C&E (4x), werkgroep Beheer (4x), publieksavonden (2x) en Overleg Orgaan vergaderingen (2x).
Programma- en projectcoördinatie	Opstellen jaarplan en jaarverslag. Organiseren, uitvoeren en aansturen van het C&E-programma, campagnes en activiteiten. Inspelen op actuele ontwikkelingen en vragen.
Communicatie en media	Beheer en actualisatie van de NP-website en Schitterend Schiermonnikoog. Uitbrengen van nieuwsbrieven en enquêtes. Schrijven van artikelen voor Dorpsbode en Lytje Pole.
Educatie en publieksactiviteiten	Coördineren van activiteiten voor eilander kinderen (PO, VO en Lytje Willem), landelijke campagnes (o.a. Dag van het Nationaal Park, Wereldtrekvoogeldag, Laarzendag) en het maandelijkse inloopspreekuur.
Vrijwilligers en netwerkontwikkeling	Onderhouden en uitbreiden van het netwerk van ambassadeurs. Organiseren van vrijwilligersscholing en netwerkactiviteiten.
Kennisdeling en samenwerking	Deelnemen aan regionale en landelijke netwerken van C&E-coördinatoren en organiseren van jaarlijkse inspiratie-/uitwisselingsexcursies.
Projectontwikkeling	Initiëren, ontwikkelen en coördineren van nieuwe gezamenlijke projecten op het gebied van educatie, beleving, bescherming en communicatie

Takenoverzicht Medewerker Communicatie & Educatie

TAAKGEBIED	Werkzaamheden
Communicatie	Beheer van social media, websites, nieuwsberichten, posters en PR-uitingen. Verzorgen van kopij voor Lytje Pole krant en agenda.
Educatie en excursies	Organiseren, ontwikkelen en uitvoeren van excursies en educatieve activiteiten voor onder andere onderwijs en eilander kinderen.
Vrijwilligerscoördinatie	Werven, begeleiden, opleiden en ondersteunen van vrijwilligers voor excursies en activiteiten.
Onderwijscontacten	Onderhouden van contacten met scholen, planning van excursies en versturen van informatie en nieuwsbrieven.
Materialenbeheer	Onderhouden van excursiematerialen, bewaken van voorraden (doe-het-zelf-excursies en foldermateriaal) en verzorgen van herdrukken indien nodig.
Ontwikkeling en ondersteuning	Ontwikkelen van nieuwe excursies, deelnemen aan de werkgroep C&E en bijdragen aan vrijwilligersscholing.



Colofon Uitgave van Nationaal Park Schiermonnikoog

Tekst	Josien Stringer & Tineke Helmers
Redactie	Hendrik Tamsma
Foto omslag	Ilja Zonneveld
Fotografie	Arjen Boerman, Frans van Boxtel, Laurence Delderfield, Foto Fitis, Margreet Frowijn, Hilco Jansma, Fons Mandigers, Louis Schmetz, Bart Sikkema, Ilja Zonneveld
Ontwerp	Rosa Mathijssen
Datum	Oktober 2026